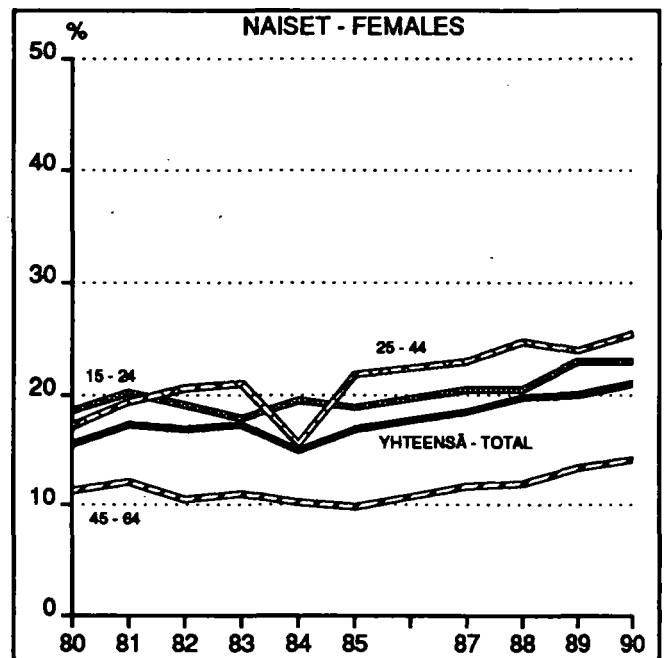
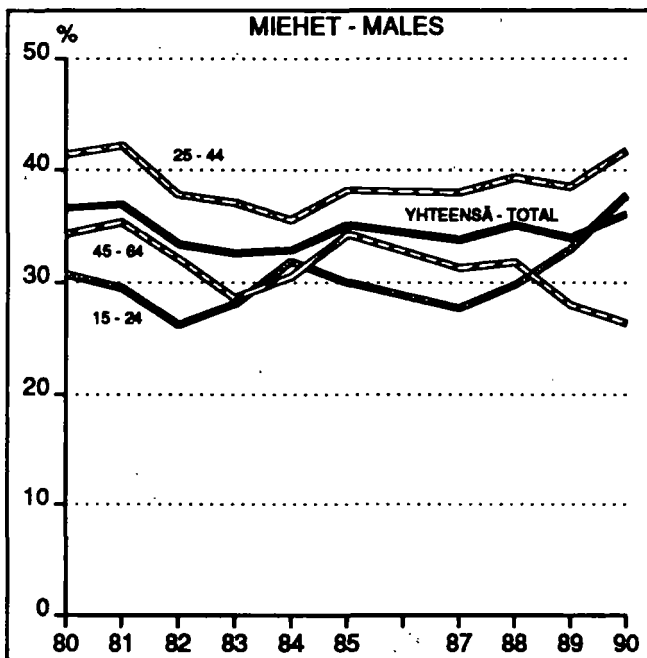

Tupakkatilasto

Tobacco statistics 1990

20.3.1991

PÄIVITTÄIN TUPAKOIVIEN OSUUS VÄESTÖSTÄ (%) SUKUPUOLEN JA IÄN MUKAAN VUOSINA 1980 - 1990
THE PROPORTION OF DAILY SMOKERS (%) BY SEX AND AGE, 1980 - 1990

SISÄLTÖ

Sivu

KUVIO

1. Tupakan tie viljelystä kulutukseen 03

TEKSTI

1. Julkaisun sisällöstä 04
2. Tupakkatuotteiden kulutus vuonna 1990 05

TAULUT

TUPAKAN TUOTANTO

1. Tupakan tuotanto vuosina 1980–1990 08

TUPAKAN MYYNTI

2. Tupakan tuonti vuosina 1980–1990 08
3. Tupakan vienti vuosina 1980–1990 09
4. Tukkukaupan ostot ja tuonti vuosina 1980–1990 . . .09
5. Tukkukaupan ostamat savukkeet tervapitoisuuden mukaan vuosina 1980–1990 10

TUPAKAN ESTIMOITU KULUTUS VUOSITTAIN

6. Tukkukaupan ostot ja tuonti (joulu–marraskuu) vuosina 1980–1990 11
7. Tukkukaupan ostot ja tuonti (joulu–marraskuu) 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1980–1990 11
8. Kaikkien tupakkatuotteiden sekä savukkeiden kulutus-estimaatit kolmen vuoden liukuvina keskiarvoina vuosina 1970–1989 12
9. Terva-altistus (joulu–marraskuu) vuosina 1984–1990 13

TUPAKAN HINTATILASTOT

10. Elinkustannusindeksi ja kuluttajahintaindeksi vuosina 1985–1990 13
11. Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo vuosina 1980–1990 14
12. Tupakkatuotteiden hinnankorotukset (%) vuosina 1980–1990 14
13. Kotimaisten tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo ja tupakkaveron määrä vuosina 1980–1990 15
14. Tupakkatuotteiden vähittäismyyntihinnan jakautuminen (%) kaupan, teollisuuden sekä verojen kesken vuosina 1980–1990 16

VÄESTÖN TUPAKOINTITIEDOT

15. Päivittäin tupakoivien osuudet (%) vuosina 1979–1990 sukupuolen ja iän mukaan Tilastokeskuksen terveyskasvatustutkimuksessa 18
16. Päivittäin tupakoivien osuudet (%) vuosina 1986–1990 sukupuolen ja iän mukaan Kansanterveyslaitoksen terveystyöntekijätytymiskyselyssä 18

LIITE

1. Keskiväkiluku vuosina 1981–1995 19

CONTENT

Page

FIGURE

1. Route taken by tobacco from cultivation to consumption 03

TEXT

1. Contents of the publication 06
2. Consumption of tobacco products, in 1990 07

TABLES

PRODUCTION OF TOBACCO

1. Tobacco production, 1980–1990 08

SALES OF TOBACCO PRODUCTS

2. Imports of tobacco, 1980–1990 08
3. Exports of tobacco, 1980–1990 09
4. Wholesale trade purchases and imports, 1980–1990 09
5. Cigarettes purchased by wholesale trade according to tar content, 1980–1990 10

ESTIMATED ANNUAL CONSUMPTION OF TOBACCO

6. Wholesale trade purchases and imports (December–November), 1980–1990 11
7. Wholesale trade purchases and imports (December–November) per person aged 15 or over, 1980–1990 11
8. Estimated consumption of all tobacco products and of cigarettes; three-year moving averages for 1970–1989 12
9. Exposure to tar (December–November) 1984–1990 13

PRICE STATISTICS OF TOBACCO

10. Cost-of-living index and consumer price index, 1985–1990 13
11. Disposable income of households, 1980–1990 14
12. Price increases of tobacco products (%), 1980–1990 14
13. Value of retail sales and amount of tobacco excise of Finnish tobacco products, 1980–1990 15
14. Retail prices of tobacco products: breakdown (%) by trade, industry and taxes in 1980–1990 16

SMOKING HABITS OF THE POPULATION

15. Proportion of daily smokers (%) in 1979–1990 by sex and age, according to Central Statistical Office survey on health education 18
16. Proportion of daily smokers (%) in 1986–1990 by sex and age according to the National Public Health Institute interview survey on health behaviour 18

APPENDIX

1. Mean population, 1981–1995 19

1. Julkaisun sisällöstä

Tässä julkaisussa on esitetty tietoja tilastoidusta tupakan tuotannosta, myynnistä ja kulutuksesta. Esitettyjen sarjojen kantavuutena on yleensä vuosi 1980. Vastaavat sarjat vuodesta 1970 lähtien on julkaistu erikseen¹⁾.

Kuviossa 1 on esitetty mahdollisimman yleisessä muodossa tavaravirtana tupakan kulkeutuminen viljelystä kulutukseen ja ne eri vaiheet, joissa sitä tilastoidaan. Tilastointijärjestelmää on tarkemmin kuvattu em. julkaisussa.

Tuotantotiedot perustuvat teollisuustilastoon, tuonti- ja vientitiedot ulkomaankauppatilastoon, tukkukaupan ostotulli- ja valmisteverotilastoon ja väestön kulutustiedot otospohjaisiin haastattelu- ja kyselytutkimuksiin.

Tärkein tietolähde seurattaessa kokonaiskulutuksen muutoksia muodostuu tukkukaupan ostoista teollisuudelta ja valmiiden tupakkatuotteiden tuonnista.

Kokonaiskulutusta tai myyntiä laskettaessa on yhden savukkeen arvioitu sisältävän noin 0,65 grammaa tupakkaa, pikkusikarin 2 grammaa ja ison sikarin 4 grammaa. Tupakkatilastossa on aikaisemmin julkaistu yhteensä sarakeella luku, jossa savukkeiden ja sikarien kappalemääräinen kulutus tai myynti on laskettu suoraan yhteen grammamääraisten piippu- ja savuketupakka- sekä nuuska- ja purutupakkamäärien kanssa. Toistaiseksi julkaistaan rinnakkain sekä kiloksi muunnettu kulutus että suoraan yhteenlaskettu kulutusluku.

1.1. Tupakan tuotanto

Teollisuustilastossa on esitetty kotimaisen tupakkateollisuuden valmistamat tupakkavalmisteet savukkeiden ja sikarien osalta miljoonina kappaleina ja piippu- ja savuketupakan sekä muiden tupakkavalmisteiden osalta tonneina. Teollisuustilaston kattavuus on tupakan valmistuksen osalta 100 %. Tiedot perustuvat tuotantolaitosten Tilastokeskukselle antamiin ilmoituksiin ja tiedot käsittävät kalenterivuoden tuotannon.

1.2. Tupakan myynti

Tupakan myyntitiedot muodostuvat tupakan viennistä, tuonnista ja tukkukaupan ostoista kotimaiselta teollisuudelta. Tuonti- ja vientitiedot perustuvat Tullihallituksen ulkomaankauppatilastoon ja tukkukaupan ostot Tullihallituksen valmisteverotoimistosta saatuihin tietoihin. Tiedot kerätään kalenterikuukausittain ostoajankohdan perusteella tehtyjen vero- tai tulliselvitysten pohjalta. Kuukausiaineistojen perusteella on Tilastokeskuksessa laskettu kalenterivuotta koskevat myyntiluvut.

1.3. Tupakan estimoitu kulutus

Tilastojen avulla ei kulutuksesta suoranaisesti tiedetä mitään. Tukkukaupan ostojen ja kulutuksen välillä on sekä tukkukaupan että vähittäiskaupan varastointiajat ja varasto-

jen suuruuden vaihtelut. Niinpä kuukausittaiset myyntiluvut eivät kuvaa kuukausittaista kulutusta. Varastoon ostot kasvavat yleensä loppuvuodesta kirjanpidollisista syistä. Samoin ennakoitavissa olevat hinnankorotukset kiihdyttävät tukkukaupan varastojen kasvua.

Kulutusta estimoitaessa on käytetty kahta tapaa. Ensiksi x -vuotta koskevaksi kulutukseksi on katsottu edellisen vuoden joulukuun alusta ko. vuoden marraskuun loppuun kohdistuvat tukkukauppaostot. Menettely perustuu toisaalta arvioon tupakan keskimääräisestä noin vajaan kuukauden mittaisesta varastointiajasta tukku- ja vähittäiskaupassa ja toisaalta joulukuun ns. tilinpäätösostojen ajoittumisesta oikeaan vuoteen. Käytetty menettely ei ole tarkka, joten kahden vuoden välisissä eroissa saattaa esiintyä ostotapah- tumista johtuvia vaihteluita, jotka vääristävät kuvaa kulutuksen kehityksestä. Lyhyisiin kahta - kolmea vuotta koskeviin kulutusmuutostarkasteluihin ei kuitenkaan tilastointiajankohdat huomioon ottaen ole oleellisesti parempaa menettelyä.

Pitemmissä yli kolmea vuotta koskevissa kulutustarkaste- luissa on kuitenkin syytä käyttää jotain tasointimenettelyä. Tässä tilastossa on käytetty tukkukaupan ostojen ja tuon- nin kolmen kalenterivuoden liukuvia keskiarvoja vuosiku- lutuksen esimaattina. Vuoden t_n kulutus on $(t(n-1) + t(n) + t(n+1))/3$ ja vuoden $t(n+1)$ kulutus on $(t(n) + t(n+1) + t(n+2))/3$. Liukulukujen käyttö tasoittaa satunnaisista sei- koista johtuvia muutoksia, mutta siirtää samalla todellisia muutosajankohdita hieman taaksepäin, tässä tapauksessa vajaan vuoden siirtymät lienevät mahdollisia.

Molemmat edellä mainitut lukusarjat on laskettu sekä ko- konaismäärinä että suhteutettuina ko. vuoden keskiväkilu- vun 15 vuotta täyttäneisiin.

1.3.1. Terva-altistukset

Väestön terva-altistukset on laskettu siten, että kotimaisten savukkeiden merkkikohtaiset määrät (kpl) on kerrottu kun- kin savukemerkin tervapitoisuudella. Tuontisavukkeiden, sikarien sekä nuuskan ja purutupakan määrät (kpl, g) on kerrottu kotimaisten savukkeiden tervapitoisuuden keskiar- volla. piippu ja savuketupakan määrä on kerrottu näiden sisältämän tervan keskipitoisuudella. Laskelman perustana ovat joulu-marraskuun ostot.

1.4. Hintatilastot

Kotimaisten tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo ja tu- pakkaveron tuotto on saatu Tullihallitukselta.

Vähittäismyyntiarvon jakautumat (%) kaupan, teollisuuden ja verojen kesken on saatu Tupakkatehtaiden yhdistykseltä.

Indeksitiedot on saatu Tilastokeskuksen hintatilastotoimis- tosta.

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo on saatu Tilasto- keskuksen kansantalouden tilinpidon julkaisusta.

¹⁾ Reijo Kurkela: Tupakka tupakkalain jälkeen. Tilastokeskuksen tutkimuksia nro 135, Helsinki 1987

1.5. Väestön tupakointitavat

Tiedot väestön tupakointitavoista perustuvat Tilastokeskuksen lääkintöhallituksen toimeksiannosta tekemiin otospohjaisiin 'Aikuisväestön terveystutkimuksiin'. Tutkimusten kohteena on 15-64 -vuotias väestö ja tiedot perustuvat vuoteen 1989 asti noin 4 000 ja vuonna 1990 noin 2 000 henkilön haastatteluihin. Satunnaisvaihtelusta johtuen vuosittaiset muutokset eivät ole tilastollisesti merkitseviä.

Vastaavat tiedot väestön tupakoinnista on saatavissa myös Kansanterveyslaitoksen postikyselytutkimuksesta (KTL:n julkaisu B3/1990). Tilastokeskus esittää molemmat lukusarjat tässä tupakkatilastossa.

2. Tupakkatuotteiden kulutus vuonna 1990

Vuonna 1990 Suomessa kulutettiin 5,8 miljoonaa kiloa tupakkaa, mikä on sama määrä kuin edellisenäkin vuotena. Eniten poltettiin savukkeita eli 7,5 miljardia kappaletta se-

kä piippu- ja savuketupakkaa 0,6 miljoonaa kiloa. Sikarien kulutus on lisääntynyt edellisestä vuodesta, kun taas savukkeiden sekä piippu- ja savuketupakan kulutus on vähentynyt. Nuuskaa ja purutupakkaa kulutettiin edellistä vuotta vastaava määrä (Taulu 6, s. 11).

Vuosien 1970 - 1990 välisenä aikana tupakan kulutus jakautuu kolmeen jaksoon, kasvavan kulutuksen jakso 1970-luvun alkuvuosina, laskevan kulutuksen jakso 1970-luvun toisella puoliskolla sekä paikallaan pysyvän kulutuksen jakso 1980-luvulla. Tupakkalaki tuli voimaan vuonna 1976 (Taulu 8, s. 12).

Tilastokeskuksen tekemän haastattelututkimuksen mukaan noin miljoona henkilöä tupakoi päivittäin. Miehistä polttaa 36 ja naisista 21 prosenttia. Pitkällä aikavälillä 1980-luvulla näyttäisi nuorten alle 25-vuotiaiden miesten tupakointi lisääntyneen. Satunnaisvaihtelun vuoksi eivät vuosittaiset muutokset ole tilastollisesti merkitseviä. 1980-luvulla miesten tupakointiprosentti on pysynyt verrattain tasaisena, eli noin 35 prosenttina, sensijaan päivittäin tupakoivien naisten määrä on ollut noin 20 prosenttia väestöstä (Taulu 15, s. 18).

1. Contents of the publication

This report presents statistics on the production, sales and consumption of tobacco products. The year 1980 has been used as the starting year for the series presented. Corresponding series since 1970 have published separately¹⁾.

Figure 1 shows, in simplified form, the route tobacco takes from cultivation to consumption, together with the different stages in the compilation of statistics. The statistical system is described in more detail in the above mentioned publication.

Production figures are based on industrial statistics, the data on import and export figures are based on foreign trade statistics, the data on wholesale purchases are based on customs and excise statistics, and the data on consumption of tobacco products have been collected through random interviews and questionnaires.

The most important sources of information on changes in total consumption are the figures on wholesale trade purchases from tobacco factories and import figures for finished tobacco products.

In estimating the total consumption or sale of tobacco products, one cigarette has been taken to contain 0.65 grammes, a small cigar 2 grammes and a cigar 4 grammes of tobacco. In previous statistics the total amount of tobacco products has been obtained by adding up the numbers of cigarettes and cigars and the quantities (in grammes) of pipe and cigarette tobacco. The statistics give the total consumption both in kilogrammes and as the above mentioned sum total.

1.1. Production of tobacco

The industrial statistics give the quantities of tobacco products in Finland as numbers (millions) for cigarettes and cigars and as tonnes for pipe and cigarette tobacco and other tobacco products. These statistics cover all manufactures. The data are based on reports given by the manufacturers. The data are based on reports given by the manufacturers to the Central Statistical Office and cover the production of each calendar year.

1.2. Sales of tobacco products

Sales data are based on the export and import of tobacco products and on wholesale trade purchases from Finnish factories. The import and export figures are obtained from the National Board of Customs foreign trade statistics; the figures for wholesale trade purchases are based on data obtained from the Excise Division of the Board of Customs. The data are obtained each calendar month from excise and customs declarations made at the time of purchase. From this material the Central Statistical Office calculates the sales figures for the calendar year.

¹⁾ Reijo Kurkela: *Tupakka tupakkalain jälkeen*. Studies by the Central Statistical Office of Finland No. 135, Helsinki 1987

1.3. Estimated consumption of tobacco

The statistics do not give direct information on the consumption. Storage times at both the wholesale and retail levels, and changes in the quantities of products in stock separate wholesale trade purchases from consumption. Thus monthly sales figures do not reflect monthly consumption. For book keeping reasons, purchases for stock usually increase towards the end of the year. Similarly, anticipated price rises accelerate the growth of the wholesale stocks.

Two methods have been used in estimating consumption. Consumption for the year x consists of the wholesale trade purchases from the beginning of December of the previous year to the end of November of the year in question. The method is based, on the other hand, on the estimated average storage time (less than a month) for tobacco at the wholesale and retail levels and, on the other, on the timing of the so-called balancing purchases in December. This method is not accurate, so that fluctuations caused by purchases may occur in comparisons between two years, distorting the picture of the trends in the consumption. However, considering the times of statistics compilation, there is no method that would be substantially better for investigating short-term changes in consumption covering two to three years. In examining long-term (over three years) changes in consumption a method of smoothing should be used. In this report, moving averages of wholesale trade purchases and imports for three calendar years have been used as estimates for annual consumption. Annual n consumption is $(t(n-1) + t(n) + t(n+1))/3$ and annual $(n+1)$ consumption is $(t(n) + t(n+1) + y(n+2))/3$. The use of moving averages smooths out occasional changes but also moves the actual times of changes slightly backwards; in this case transitions of less than a year may be possible.

The two series of numbers above have been calculated both as total amounts and as consumption per person aged 15 or over in the average population.

1.3.1. Exposure to tar

The figures for smokers' exposure to tar have been obtained as follows: the numbers of Finnish cigarettes have been multiplied by the tar content for each brand; the numbers of imported cigarettes and cigars, and the quantities (in grammes) of snuff and chewing tobacco have been multiplied by the mean tar content for Finnish cigarettes in general; the quantities of pipe and cigarette tobacco have been multiplied by the mean tar content for these types of tobacco. The figures are based on purchases in the period from December to November.

1.4. Price statistics

Figures showing the retail value of Finnish tobacco products and the real tobacco excise revenue have been obtained from the Board of Customs.

Retail prices of tobacco products; breakdown (%) by trade, industry and taxes have been obtained from the Finnish Tobacco Manufacturers Association.

Index data were provided by the Price and Wage Statistics Division of the Central Statistical Office.

Figures showing the disposable income of households were obtained from the Central Statistical Office publication on national accounts.

1.5. Smoking habits of the population

The data on people's smoking habits are based on health education surveys of the adult population carried out by the Central Statistical Office and commissioned by the National Board of Health. The surveys covered persons aged 15 to 64, and the data were collected by interviewing up to 1989 approx. 4 000 persons. In 1990 approx. 2 000 persons were interviewed. Due to random variation year-on-year changes are not statistically significant.

Similar data on people's smoking habits are provided by the National Public Health Institute survey, which is based on mailed questionnaires (National Public Health Institute Publications B3/1990). Both series of figures are presented in the present tobacco statistics.

2. Consumption of tobacco products in 1990

In 1990 in Finland, 5.8 million kilogrammes of tobacco were consumed, or the same amount as during the pre-

vious year. The consumption of cigarettes was the highest, 7.5 billion pieces, followed by pipe and cigarette tobacco, 0.6 million kilogrammes. The consumption of cigars increased from the previous year, while that of cigarettes, pipe and cigarette tobacco decreased. The consumption of snuff and chewing tobacco was at the same level as in previous year (Table 6 on page 11).

In terms of tobacco consumption, the years 1970-1990 fall into three separate periods: a period of increasing consumption in the early 1970s, a period of falling consumption during the latter half of the 1970s and a period of stagnation during the 1980s. The Tobacco Act entered into force in 1976 (Table 8 on page 12).

According to an interview survey carried out by the Central Statistical Office, some one million people in Finland smoke every day. Of men, 36 per cent smoke; of women, 21 per cent. In the long term, it would seem that the consumption of tobacco among men aged under 25 grew in the 1980s. Due to random variation year-on-year changes are not statistically significant. During the 1980s, the proportion of male smokers was fairly stable, about 35 per cent, while the proportion of female smokers showed a slight increase, being now 20 per cent (Table 15 on page 18).

TUPAKAN TUOTANTO – PRODUCTION OF TOBACCO

1. Tupakan tuotanto vuosina 1980 – 1990 Tobacco production, 1980 – 1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars 0 - 3 g	Yli 3 g Over 3 g	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco 1 000 kg	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco 1 000 kg	Yhteensä Total	
	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs			1 000 kg 1)	Indeksi Index 1980=100
1980	9 162	63	1	842	23	6 950	100
1981	12 709	64	1	859	27	9 279	134
1982	8 491	55	1	865	29	6 527	94
1983	8 375	56	1	834	25	6 419	92
1984	8 303	57	0	839	25	6 375	92
1985	8 186	59	0	802	27	6 268	90
1986	8 540	60	0	706	34	6 411	92
1987	9 061	63	0	706	22	6 763	97
1988	9 474	61	0	640	21	6 941	100
1989	8 926	62	.	625	18	6 569	95
1990	8 994	69	.	598	15	6 597	95

TUPAKAN MYYNTI – SALES OF TOBACCO PRODUCTS

2. Tupakan tuonti vuosina 1980 – 1990 Imports of tobacco, 1980 – 1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars 0 - 3 g	Yli 3 g Over 3 g	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco 1 000 kg	Yhteensä Total	
	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs		1 000 kg 1)	Indeksi Index 1980=100
1980	76	10	0	73	142	100
1981	29	11	0	76	117	82
1982	8	11	0	67	94	66
1983	12	14	0	71	103	73
1984	8	16	1	69	110	77
1985	30	14	1	61	113	80
1986	31	14	1	61	113	80
1987	38	18	1	54	119	84
1988	32	18	0	49	106	75
1989	42	25	1	52	133	94
1990	58	25	1	50	142	100

1) Savukkeiden painoksi arvioitu 0,65 g, pikkusikarin 2 g ja sikarin 4 g
The weight of a cigarette is estimated at 0.65 g, of a small cigar at 2 g and of a cigar at 4 g.

3. Tupakan vienti vuosina 1980 – 1990
Exports of tobacco products, 1980 – 1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes milj. kpl mill. pcs	Sikarit Cigars		Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco 1 000 kg	Yhteensä Total	
		0 - 3 g milj. kpl mill. pcs	Yli 3 g Over 3 g milj. kpl mill. pcs		1 000 kg 1)	Indeksi Index 1980=100
1980	2 783	15	0	6	1 844	100
1981	6 090	23	0	5	4 009	217
1982	1 396	11	0	4	933	51
1983	934	10	0	4	630	34
1984	983	6	0	4	654	35
1985	1 044	4	0	2	689	37
1986	1 116 ²⁾	3	0	3	734	40
1987	1 526 ²⁾	2	0	2	998	54
1988	1 620 ²⁾	7	1	1	1 072	58
1989	1 270 ²⁾	1	0	4	832	45
1990	1 227 ²⁾	1	0	10	810	44

4. Tukkukaupan ostot ja tuonti vuosina 1980 – 1990
Wholesale trade purchases and imports, 1980 – 1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes milj. kpl mill. pcs	Sikarit Cigars milj. kpl mill. pcs	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco 1 000 kg	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco 1 000 kg	Yhteensä Total 3)	Yhteensä Total	
						1 000 kg 4)	Indeksi Index 1980=100
1980	7 119	64	905	23 ⁵⁾	8 110	5 683	100
1981	6 649	60	930	27 ⁵⁾	7 666	5 399	95
1982	6 926	54	928	27 ⁵⁾	7 935	5 565	98
1983	7 140	58	906	25 ⁵⁾	8 129	5 688	100
1984	7 518	64	912	25 ⁵⁾	8 519	5 952	105
1985	6 829	66	851	27 ⁵⁾	7 773	5 449	96
1986	7 226	70	784	28 ⁵⁾	8 108	5 649	99
1987	7 706	79	765	23 ⁵⁾	8 573	5 955	105
1988	7 448	76	686	116 ⁶⁾	8 326	5 795	102
1989	7 726	89	684	104 ⁶⁾	8 603	5 987	105
1990	7 160	86	619	87 ⁶⁾	7 952	5 532	97

- 1) Savukkeen painoksi arvioitu 0,65g, pikkusikarin 2 g ja sikarin 4 g
The weight of a cigarette is estimated at 0.65 g, of a small cigar at 2 g and of a cigar at 4 g
2) Sis. myös muut kuin itsepalavat savukkeet – Incl. even other than self-burning cigarettes
3) Kappaleet ja grammat yhteenlaskettuna – Pieces and grammes total
4) Savukkeen paino 0,65 g ja sikarin 2 g – The weight of a cigarette 0.65 g and of a cigar 2 g
5) Pl. tuonti – Excl. imports
6) Sisältää tuonnin – Incl. imports

5. Tukku kaupan ostamat savukkeet tervapitoisuuden mukaan vuosina 1980 – 1990
Cigarettes purchased by wholesale trade according to tar content, 1980 – 1990

Vuosi Year	Haitalliset savukkeet ¹⁾ Tervaa enint. 10 mg/savuke Harmful cigarettes ¹⁾ Max. tar content 10 mg/cig.	Erittäin haitalliset savukkeet Tervaa yli 10 mg/savuke Very harmful cigarettes Tar content over 10 mg/cig.	Kotimaisten savukkeiden ostot yhteensä Purchases of Finnish-made cigarettes total	Savukkeiden ostot ja tuonti yhteensä Purchase and import of all cigarettes
	milj. kpl mill. pcs %	milj. kpl mill. pcs %	milj. kpl mill. pcs %	milj. kpl mill. pcs
1980	1 039 14,7	6 004 85,3	7 043 100	7 119
1981	1 769 26,7	4 851 73,3	6 620 100	6 649
1982	1 407 32,1	5 511 67,9	6 918 100	6 926
1983	1 981 27,8	5 148 72,2	7 129 100	7 140
1984	2 299 30,6	5 211 69,4	7 510 100	7 518
1985	2 101 30,9	4 698 69,1	6 799 100	6 829
1986	2 206 30,7	4 989 69,3	7 195 100	7 226
1987	2 501 32,6	5 167 67,4	7 668 100	7 706
1988	2 576 34,7	4 840 65,3	7 415 100	7 448
1989	2 878 ²⁾ 37,5	4 805 ²⁾ 62,5	7 684 ²⁾ 100	7 726 ²⁾
1990	2 849 40,1	4 252 59,9	7 102 100	7 160

¹⁾ Vuosina 1980 – 81 haitalliset savukkeet sisälsivät tervaa enintään 12 mg savuketta kohti
 In 1980 – 81 the maximum tar content of harmful cigarettes was 12 mg per cigarette

²⁾ Korjatut luvut – Corrected data

TUPAKAN ESTIMOITU KULUTUS VUOSITTAIN
ESTIMATED ANNUAL CONSUMPTION OF TOBACCO

6. Tukkukaupan ostot ja tuonti (joulu – marraskuu) vuosina 1980 – 1990
Wholesale trade purchases and imports (December – November), 1980 – 1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä Total 1)	Yhteensä Total 2)	Indeksi Index 1980=100
	milj. kpl mill. pcs	milj. kpl mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg			
1980	6 886	64	1 013	22 ³⁾	7 985	5 639	100
1981	7 051	61	953	27 ³⁾	8 092	5 685	101
1982	7 071	55	906	27 ³⁾	8 059	5 639	100
1983	7 264	59	902	26 ³⁾	8 250	5 768	102
1984	7 058	64	893	25 ³⁾	8 039	5 634	100
1985	7 129	64	855	26 ³⁾	8 074	5 643	100
1986	7 157	69	785	28 ³⁾	8 038	5 603	99
1987	7 392	76	755	23 ³⁾	8 246	5 735	102
1988	7 559	78	708	22 ³⁾	8 367	5 799	103
1989	7 645	86	682	17 ³⁾	8 430	5 840	104
1990	7 465	88	646	89 ⁴⁾	8 288	5 763	102

7. Tukkukaupan ostot ja tuonti (joulu – marraskuu) 15 vuotta täyttäneitä kohti vuosina 1980 – 1990
Wholesale trade purchases and imports (December – November) per person aged 15 or over, 1980 – 1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä Total 1)	Yhteensä Total 2)	Indeksi Index 1980=100
	kpl pieces	kpl pieces	g	g			
1980	1 808	17	266	6	2 096	1 480	100
1981	1 837	16	248	7	2 108	1 481	100
1982	1 826	14	234	7	2 081	1 456	98
1983	1 860	15	231	7	2 113	1 477	100
1984	1 796	16	227	6	2 045	1 433	97
1985	1 804	16	216	7	2 044	1 428	96
1986	1 804	17	198	7	2 026	1 413	95
1987	1 857	19	190	6	2 072	1 441	97
1988	1 894	20	177	6	2 097	1 453	98
1989	1 910	21	170	4	2 105	1 458	99
1990	1 856	22	161	22 ⁴⁾	2 061	1 433	97

1) Kappaleet ja grammat yhteenlaskettuna

Pieces and grammes total

2) Savukkeiden painoksi arvioitu 0.65 g ja sikarin 2 g

The weight of a cigarette is estimated at 0.65 g and of a cigar at 2 g

3) Pl. tuonti – Excl. imports

4) Sisältää tuonnin – Incl. imports

Ilman tuontia 17 000 kg – Without imports 17 000 kg

8. Kaikkien tupakkatuotteiden sekä savukkeiden kulutusestimaatit kolmen vuoden liukuvina keskiarvoina vuosina 1970 – 1989
Estimated consumption of all tobacco products and of cigarettes; three-year moving averages for 1970 – 1989

Vuosi Year	Ostot ja tuonti yht.	Savuke- ostot ja tuonti	Ostot ja tuonti 15 vuotta täyttäneitä kohti	Indeksi Index (1970=100)	Savuke- ostot ja tuonti 15 vuotta täyttäneitä kohti	Indeksi Index (1970=100)
	Purchases and imports total	Cigarette purchases and imports	Purchases and imports per person aged 15+		Cigarette purchases and imports per person aged 15+	
	1 000 kg	milj. kpl mill. pcs	g		kpl - pieces	
1970	5 837	6 679	1 681	100	1 923	100
1971	6 016	7 057	1 716	102	2 013	105
1972	6 159	7 380	1 733	103	2 077	108
1973	6 325	7 703	1 757	105	2 140	111
1974	6 351	7 858	1 745	104	2 159	112
1975	6 182	7 524	1 682	100	2 047	106
1976	5 974	7 075	1 614	96	1 911	99
1977	5 744	6 595	1 541	92	1 769	92
1978	5 830	6 781	1 552	92	1 805	94
1979	5 782	6 940	1 529	91	1 835	95
1980	5 674	6 924	1 490	89	1 818	95
1981	5 549	6 898	1 446	86	1 797	93
1982	5 551	6 905	1 434	85	1 783	93
1983	5 735	7 195	1 469	87	1 842	96
1984	5 696	7 162	1 449	86	1 822	95
1985	5 683	7 191	1 439	86	1 821	95
1986	5 684	7 254	1 433	85	1 829	95
1987	5 800	7 460	1 457	87	1 874	97
1988	5 912	7 627	1 482	88	1 912	99
1989	5 771	7 445	1 442	86	1 860	97

9. Terva-altistus (joulu – marraskuu) vuosina 1984 –1990
Exposure to tar (December – November), 1984 – 1990

Vuosi Year	Tupakkatuotteiden sisältämä tervamäärä Tar content of all tobacco products		15 vuotta täyttäneitä kohti Per person aged 15+	
	kg	Muutos Change %	g	Muutos Change %
1984	125 036		31,8	
1985	122 851	- 1,7	31,1	- 2,2
1986	117 682	- 4,2	29,7	- 4,5
1987	114 823	- 2,4	28,9	- 2,7
1988	110 527	- 3,7	27,7	- 4,2
1989	109 058	- 1,3	27,2	- 1,4
1990	109 596	0,5	27,2	0,0

TUPAKAN HINTATILASTOT – PRICE STATISTICS OF TOBACCO

10. Elinkustannusindeksi ja kuluttajahintaindeksi vuosi 1985 – 1990
Cost-of-living index and consumer price index – 1985 – 1990

Indeksi Index	Vuosi Year						Muutos Change 1989-90 %	Muutos Change 1985-90 %
	1985	1986	1987	1988	1989	1990		
Elinkustannus- indeksi Cost-of-living in- dex (1951:10=100)	980	1 015	1 052	1 104	1 177	1 248	6,1	27,3
Kuluttajahinta- indeksi Consumer price index (1985=100)	100,0	102,9	107,1	112,6	120,0	127,3	6,1	27,3
Tupakka Tobacco	100,0	105,4	111,6	124,1	131,1	147,1	12,3	47,1
Savukkeet Cigarettes	100,0	105,4	111,5	124,1	131,0	147,1	12,3	47,1
Sikarit Cigars	100,0	105,3	112,8	125,4	132,7	148,9	12,2	48,9
Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	100,0	106,1	112,8	124,4	131,9	147,4	11,7	47,4

11. Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo vuosina 1980 – 1990
Disposable Income of households, 1980 – 1990

Vuosi Year	Käypä hinta Current prices	1990 hinnoin 1990 prices	15 vuotta täytäneitä kohti Per person aged 15+ mk	Muutos Change	Indeksi Index 1980=100
	milj. mk mill. mk	milj. mk mill. mk		%	
1980	108 663	208 318	54 691		100
1981	121 500	207 996	54 180	- 0,9	99
1982	140 114	219 405	56 657	4,6	104
1983	157 362	227 042	58 147	2,6	106
1984	171 490	231 374	58 861	1,2	108
1985	186 204	237 131	60 023	2,0	110
1986	195 262	240 094	60 529	0,8	111
1987	214 295	254 218	63 876	5,5	117
1988	227 663	257 350	64 498	1,0	118
1989	253 296 ¹⁾	268 570	67 088	4,0	123
1990	272 582 ¹⁾	272 582	67 773	1,0	124

12. Tupakkatuotteiden hinnankorotukset (%) vuosina 1980 – 1990
Price increases of tobacco products (%), 1980 – 1990

Vuosi Year	Hinnankorotus – Price increase		Piippu ja savuketupakka Pipe and cigarette tobacco	Yhteensä Total
	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars		
1.1.1980	+ 7,0	+ 7,0	+ 22,0	+ 7,8
1.1.1981	+ 13,0	+ 13,0	+ 13,0	+ 13,0
1.1.1982	+ 12,0	+ 14,1	+ 20,0	+ 12,4
16.12.1982	+ 7,9	–	+ 8,3	+ 7,7
1.6.1983	+ 5,9	+ 6,1	+ 6,0	+ 5,9
1.11.1983	+ 4,8	+ 4,2	+ 3,9	+ 4,7
1.1.1985	+ 5,0	+ 10,1	+ 3,9	+ 5,0
16.9.1985	+ 3,6	+ 3,7	+ 4,4	+ 3,7
1.6.1986	+ 4,9	+ 4,7	+ 6,2	+ 5,0
1.1.1987	–	–	–	+ 0,1
1.3.1987	+ 4,5	+ 6,1	+ 3,5	+ 4,5
1.1.1988	+ 6,1	+ 6,0	+ 5,4	+ 6,1
1.5.1988	+ 6,1	+ 5,9	+ 5,9	+ 6,1
1.1.1989	+ 2,6	+ 2,9	+ 3,1	+ 2,6
1.6.1989	+ 1,6	+ 1,5	+ 1,4	+ 1,6
1.1.1990	+ 9,2	+ 9,2	+ 8,7	+ 9,1
1.7.1990	+ 4,3	+ 4,2	+ 4,0	+ 4,3

¹⁾ Ennakkotieto – Preliminary data

13. Kotimaisten tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo ja tupakkaveron määrä vuosina 1980 – 1990
Value of retail sales and amount of tobacco excise of Finnish tobacco products, 1980 –1990

Vuosi Year	Savukkeet Cigarettes	Sikarit Cigars	Piippu- ja savuke- tupakka Pipe and cigarette tobacco	Nuuska ja puru- tupakka Snuff and chewing tobacco	Yhteensä Total	Yhteensä Total 1)
	milj. mk mill. mk	milj. mk mill. mk	milj. mk mill. mk	milj. mk mill. mk	milj. mk mill. mk	milj. mk mill. mk
Vähittäismyyntiarvo – Value of retail sales						
1980	2 039,9	36,6	83,3	.	2 159,8	
1981	2 158,2	38,6	95,9	.	2 292,7	
1982	2 552,6	41,8	120,7	.	2 715,1	
1983	2 975,4	48,4	132,6	2,8	3 159,2	
1984	3 329,0	55,2	142,2	2,9	3 529,3	
1985	3 209,8	66,3	142,0	3,4	3 421,5	
1986	3 596,8	75,5	137,7	3,8	3 813,8	
1987	4 052,3	87,1	143,6	3,3	4 286,3	
1988	4 359,6	93,6	141,6	3,5	4 598,3	
1989	4 775,9	106,6	150,3	3,5	5 036,3	
1990	4 978,2	116,0	151,4	3,9	5 249,5	
Tupakkavero – Tobacco excise						
1980	1 148,7	16,2	34,8	0,3	1 200,0	1 223,8
1981	1 226,8	17,1	42,3	0,4	1 286,6	1 312,0
1982	1 409,3	17,0	50,4	0,8	1 477,5	1 576,8
1983	1 572,9	15,1	51,0	0,8	1 639,8	1 686,5
1984	1 728,4	16,8	52,6	0,9	1 798,7	1 741,4
1985	1 650,5	19,9	51,1	1,0	1 722,5	1 820,2
1986	1 849,5	22,7	49,6	1,1	1 922,9	1 940,4
1987	2 083,7	26,1	51,7	1,0	2 162,5	2 122,1
1988	2 271,9	28,5	51,6	1,1	2 351,6	2 382,4
1989	2 595,4	32,6	55,1	1,3	2 684,4	2 609,7
1990	2 609,6	35,5	55,6	1,4	2 698,2	2 828,0 2)

1) Kokonaistuotto – Total revenue

2) Ennakkotieto – Preliminary data

14. Tupakkatuotteiden vähittäismyyntihinnan jakautuminen (%), kaupan, teollisuuden sekä verojen kesken 1980 – 1990
Retail prices of tobacco products: breakdown (%) by trade, industry and taxes
in 1980 – 1990

Vuosi Year	Valmiste- vero Tobacco excise %	Liikevaihto- vero Turnover tax %	Kauppa Trade %	Teollisuus Industry %	Yhteensä Total %
Savukkeet – Cigarettes					
1.1.1980	56,31	14,00	16,53	13,15	100
1.1.1981	56,50	14,00	16,53	12,97	100
1.1.1982	55,24	14,00	16,53	14,23	100
16.12.1982	54,44	14,00	16,53	14,23	100
1.1.1983	54,44	14,00	16,53	14,25	100
1.6.1983	52,25	16,00	16,15	15,60	100
1.11.1983	51,92	16,00	16,15	15,93	100
1984	51,42	16,00	16,15	16,43	100
1985	51,42	16,00	16,15	16,43	100
1986	51,42	16,00	16,15	16,43	100
1987	51,42	16,00	16,15	16,43	100
1.1.1988	51,42	16,00	16,15	16,43	100
1.5.1988	52,42	16,00	15,65	15,93	100
1.1.1989	52,42	16,00	15,65	15,93	100
1.6.1989	52,42	16,50	15,40	15,68	100
1.12.1989	52,42	17,00	15,15	15,43	100
1990	52,42	17,00	15,15	15,43	100
Sikarit – Cigars					
1.1.1980	41,87	14,00	16,53	27,57	100
1.1.1981	42,27	14,00	16,53	27,20	100
1.1.1982	40,15	14,00	16,53	29,32	100
16.12.1982	31,37	14,00	16,53	38,10	100
1.1.1983	31,37	14,00	16,53	38,10	100
1.6.1983	31,34	16,00	16,15	36,51	100
1.11.1983	30,34	16,00	16,15	37,51	100
1984	30,02	16,00	16,15	37,83	100
1985	30,02	16,00	16,15	37,83	100
1986	30,02	16,00	16,15	37,83	100
1987	30,02	16,00	16,15	37,83	100
1.1.1988	30,02	16,00	16,15	37,87	100
1.5.1988	30,60	16,00	15,65	37,75	100
1.1.1989	30,60	16,00	15,65	37,75	100
1.6.1989	30,60	16,50	15,40	37,50	100
1.12.1989	30,60	17,00	15,15	37,25	100
1990	30,60	17,00	15,15	37,25	100

14. Jatk - Cont.

Vuosi Year	Valmiste- vero Tobacco excise %	Liikevaihto- vero Turnover tax %	Kauppa Trade %	Teollisuus Industry %	Yhteensä Total %
Piippu- ja savuketupakka - Pipe and cigarette tobacco					
1.1.1980	41,85	14,00	16,53	27,62	100
1.1.1981	42,38	14,00	16,53	27,09	100
1.1.1982	41,74	14,00	16,53	27,73	100
16.12.1982	40,32	14,00	16,53	29,15	100
1.1.1983	40,32	14,00	16,53	29,15	100
1.6.1983	37,61	16,00	16,15	30,24	100
1.11.1983	36,98	16,00	16,15	30,87	100
1984	36,01	16,00	16,15	31,84	100
1985	36,01	16,00	16,15	31,84	100
1986	36,01	16,00	16,15	31,84	100
1987	36,01	16,00	16,15	31,84	100
1.1.1988	36,01	16,00	16,15	31,84	100
1.5.1988	36,70	16,00	15,65	31,65	100
1.1.1989	36,70	16,00	15,65	31,65	100
1.6.1989	36,70	16,50	15,40	31,40	100
1.12.1989	36,70	17,00	15,15	31,45	100
1990	36,70	17,00	15,15	31,45	100

VÄESTÖN TUPAKOINTITIEDOT – SMOKING HABITS OF THE POPULATION

15. Päivittäin tupakoiden osuudet (%) vuosina 1979 – 1990 sukupuolen ja iän mukaan Tilastokeskuksen terveyskasvatustutkimuksessa Proportion of daily smokers (%) in 1979 – 1990 by sex and age according to Central Statistical Office survey on health education

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females				
	15–24	25–44	45–64	Yht. Total	N	15–24	25–44	45–64	Yht. Total	N
1979	26,8	37,3	37,4	34,3	1 937	21,3	18,1	9,7	16,0	2 067
1980	30,7	41,4	34,3	36,6	2 008	18,6	17,2	11,3	15,6	2 017
1981	29,5	42,2	35,3	36,9	1 934	20,2	19,4	12,1	17,3	2 047
1982	26,2	37,8	32,1	33,4	1 852	19,1	20,6	10,5	16,9	1 992
1983	28,1	37,1	28,6	32,6	1 527	17,9	21,0	11,0	17,3	1 644
1984	31,9	35,5	30,5	32,9	767	19,5	15,6	10,2	15,0	826
1) 1985	30,0	38,2	34,3	35,1	1 607	18,9	21,8	9,8	16,9	1 543
1987	27,7	38,0	31,3	33,8	1 970	20,5	23,0	11,7	18,5	2 086
1988	29,8	39,3	31,8	35,1	1 745	20,5	24,8	11,9	19,8	1 967
1989	33,0	38,5	28,0	34,0	1 844	23,0	24,0	13,4	20,0	2 020
1990	2) 37,7	41,7	26,4	3) 36,0	948	23,0	25,5	14,2	21,0	954

1) Vuodesta 1986 ei ole tietoja

No data available for 1986

2) Satunnaisvaihtelu n. 7 prosenttiyksikköä 15–24-vuotiailla.

Includes a random variation of about 7 percentage points in the 15 to 24 age group.

3) Satunnaisvaihtelu n. 3 prosenttiyksikköä.

Includes a random variation of about 3 percentage points.

16. Päivittäin tupakoiden osuudet (%) vuosina 1986 – 1990 sukupuolen ja iän mukaan Kansanterveyslaitoksen terveyskäyttäytymiskyselyssä Proportion of daily smokers (%) in 1986 – 1990 by sex and age according to the National Public Health Institute interview survey on health behaviour

Vuosi Year	Miehet – Males					Naiset – Females				
	15–24	25–44	45–64	Yht. Total	N	15–24	25–44	45–64	Yht. Total	N
1986	30	39	27	33	1 902	25	23	10	18	2 187
1987	28	39	29	33	1 878	23	26	13	21	2 170
1988	31	39	28	33	1 884	22	25	12	20	2 001
1989	30	38	29	33	1 853	25	22	13	19	2 024
1990	28	36	30	32	1 811	23	23	14	20	2 001

Keskiväkiluku vuosina 1981 – 1995
Mean population, 1981 – 1995

Vuosi ¹⁾ Year	Yhteensä Total	15 vuotta täyttäneitä Persons aged 15 and over
1981	4 799 964	3 838 961
1982	4 826 933	3 872 517
1983	4 855 787	3 904 596
1984	4 881 803	3 930 879
1985	4 902 206	3 950 687
1986	4 918 154	3 966 580
1987	4 932 123	3 979 845
1988	4 946 480	3 990 019
1989	4 964 371	4 003 245
1990	4 985 000	4 022 000
1991	5 002 000	4 040 000
1992	5 014 000	4 056 000
1993	5 024 000	4 070 000
1994	5 032 000	4 083 000
1995	5 038 000	4 095 000

¹⁾ Vuodet 1981–86: SVT VIA Väestö
 Vuosi 1987: Väestö rakenne ja väestönmuutokset 1987
 Vuosi 1988: Väestötilastotoimisto. Julkaisematon taulu
 Vuosi 1989: SVT Väestö 1990:12
 Vuodet 1990–95: SVT Väestö 1989:3. Väestöennuste kunnittain 1988–2010

1981–86: OSF VIA, Population
 1987: Structure of Population and Vital Statistics 1987
 1988: Population Statistics Division. Unpublished table.
 1889: OSF Population 1990:12
 1990–95 : OSF Population 1989:3. Population Projection by Municipalities
 1988–2010

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Virkalähetys
Tjänsteförsändelse

Tupakkatilasto

Tobacco statistics 1990

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Central Statistical
Office of Finland

Health
1991:2

Tiedustelut - Förfrågningar

Irma Höttä
(90) 17 341

Kuukausittaisia tietoja tupakasta
julkaistaan neljännesvuositilastossa

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta — Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

50 mk

ISSN 0784-8412
= Terveys
ISSN 0784-8730